

Duch svatý a ovoce Ducha

Texty na tento týden

J 15,4.5; Ř 5,1.7.8; 2Pt 3,9; Ef 5,9.10; 1K 1,9; Mt 5,5; Př 16,32

Základní verš

„Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tičnost a sebeovládání. Proti tomu se zákon neobrací.“ (Ga 5,22.23)

Ovoce Ducha tvoří jádro křesťanského života. I když apoštol Pavel připomíná devět různých charakteristik tohoto ovoce, jde ve své podstatě o jediné ovoce, které bychom měli vnímat jako celek. Ovoce Ducha nám nemá připomínat, co vše by měl člověk dělat pro Boha. Spíše nás upozorňuje na to, jak máme pro Boha žít. Ovoce Ducha vypovídá o charakteru člověka. Všechny ctnosti, které jsou vyjmenovány v Ga 5,22.23, jsou obsaženy v Ježíši Kristu. A proto ovoce Ducha vlastně potvrzuje, že v nás žije Kristus. Možné to však je jen v moci Ducha svatého.

Ovoce Ducha není něčím, co můžeme „vyprodukovat“ vlastním lidským úsilím. Samozřejmě, některých ctností můžeme částečně dosáhnout pomocí silné vůle. To je však úplně něco jiného, než když v nás dělá své dílo Duch svatý. To, čeho jsme schopni dosáhnout sami, je stejné, jako bychom porovnávali plastové ovoce s tím skutečným. Plastové ovoce je umělé, nepřírozené, vytvořené člověkem. Z dálky se mohou zdát tyto plody podobné, jejich podstata a chuť jsou ovšem nesrovnatelné. Skutečné ovoce Ducha není „vyrobené“. Roste ze vztahu. Když nás Duch svatý přivádí ke Kristu prostřednictvím Božího slova, Ježíšovy vlastnosti se začínají projevovat v našich životech.

Neste ovoce

4Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. 5Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic. (J 15,4.5)

Osobní studium

Proč podle J 15,1–11 může ovoce Ducha pocházet jen z živého vztahu s Ježíšem – vinným kmenem? Kolikrát se v těchto verších mluví o „zůstávání“? Jak můžeme „zůstávat“ v Kristu? Proč je to tak důležité?

Základem pro to, aby křesťan mohl přinášet ovoce Ducha, je zůstávat v Kristu. Bez něj nejsme schopni přinášet skutečně duchovní ovoce. Ovoce Ducha nedostáváme odněkud zvenčí, je výsledkem Kristova působení v nás. V J 15,1–11 Ježíš zdůrazňuje učedníkům, že nesení ovoce je výsledkem toho, že budou zůstávat v Kristu, který je pravým vinným kmenem. Jen pokud budeme jako větve napojeni na kmen, můžeme nést ovoce. Růst a přinášení ovoce je Božím dílem v nás, které činí prostřednictvím Ježíše Krista.

V tomto procesu má křesťan jedinou důležitou odpovědnost – žít s Kristem. Pokud je Kristus součástí našich myšlenek, projeví se to i v našich činech. Ježíš pak bude žít v nás. Budeme odrážet Kristův charakter a tím se bude v našich životech „opakovat“ Ježíšův život.

Ovoce ducha ukazuje na Ježíšův charakter, kterému v Kristových následovnicích dává vzrůst Duch svatý. Když v nás přebývá Kristus, pak se naplňuje výzva apoštola Pavla: „Žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost“ (Ga 5,16).

Je to vlastně shrnutí toho, co řekl Ježíš: „Tak každý dobrý strom dává dobré ovoce, ale špatný strom dává špatné ovoce. Dobrý strom nemůže nést špatné ovoce a špatný strom nemůže nést dobré ovoce“ (Mt 7,17.18). Dobré ovoce je přirozeným výsledkem toho, že díky Duchu svatému můžeme prožívat společenství s Ježíšem. Pokud nasloucháme nabádání Ducha svatého v našich srdcích, pak se v našich životech projeví ovoce Ducha. Náš charakter se bude proměňovat a bude odrážet charakter Ježíše Krista ve všem, o čem uvažujeme, o čem mluvíme a co děláme. Duch svatý nám dá sílu žít vítězně a rozvíjet ctnosti, které jsou charakteristické pro Boží děti.

Aplikace

V 2Tm 3,5 apoštol Pavel popisuje lidi, kteří se „budou tvářit jako zbožní, ale svým jednáním to budou popírat“. Jaký je rozdíl mezi „nábožností“ a životem, který je naplněn Duchem svatým? Podle čeho je možné poznat, jaký život žiješ?

Ovoce lásky

⁷Sotva kdo je hotov podstoupit smrt za spravedlivého člověka, i když za takového by se snad někdo odvážil nasadit život. ⁸Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní. (Ř 5,7.8)

Osobní studium

Proč je podle Ga 5,22 a 1K 13 láska prvním a nejdůležitějším projevem ovoce Ducha? Jak láska ovlivňuje všechny ostatní aspekty tohoto ovoce?

Láska zasluženě vede a završuje různé charakteristiky duchovního ovoce a je jeho neoddělitelnou součástí. V určitém smyslu můžeme ovoce Ducha vnímat jako projevy lásky. Protože Bůh je láska (1J 4,8), tak největší křesťanskou ctností je láska (1K 13,13). Boží láska je podstatou a zdrojem všeho dobra, je rozlita v našich srdcích prostřednictvím Ducha svatého (Ř 5,5) a je důkazem toho, že jsme Božími dětmi.

Tato láska je mnohem víc než jen lidský projev. Nemůžeme ji „vyprodukovat“ naším vlastním úsilím. Přichází jako výsledek našeho přebývání v Kristu a Kristova přebývání v nás. Tato láska je ušlechtilá a nezasloužená. Má moc měnit člověka. Je něžná a zároveň mocná. Boží láska vede hříšníka k pokání. Probouzí v něm touhu po něčem lepším. Boží láska má moc sjednocovat – dokonce i bývalé nepřátele (L 6,27.28; Ř 5,8). Podle naší vzájemné lásky může celý svět poznat, že křesťané jsou skutečnými následovníky Krista (J 13,35). Láska jako ovoce Ducha vede křesťany k tomu, aby chápali a rozuměli lidem okolo sebe.

Je zajímavé, že ten nejdokonalejší popis lásky v 1K 13 se nachází mezi kapitolami 12 a 14. Obě tyto kapitoly se zabývají duchovními dary. Kapitola 13 však mluví o lásce – o ovoci Ducha. Ani ty nejmimoriádnější dary nejsou bez lásky ničím. Duchovní dary nemají bez ovoce Ducha žádnou moc a nepřinášejí požehnání, které bylo Božím záměrem. Láska je tmelem, který spojuje všechno ovoce Ducha do jednoho celku a dává hodnověrnost tomu, co děláme.

Aplikace

Ve kterých oblastech tvého života chybí láska? Pros Ducha svatého, aby tě naplnil láskou vůči všem lidem, s nimiž jsi každodenně v kontaktu. Pomatuj na to, že Bůh nám prokazuje lásku prostřednictvím jiných lidí. Jak můžeš projevit lásku druhým lidem ty? Jak ovlivňuje láska ostatní ctnosti, které jsou vyjmenovány jako ovoce Ducha?

Radost, pokoj a trpělivost

***Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista. (Ř 5,1)
Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání. (2Pt 3,9)***

Osobní studium

Apoštol Pavel v Listu Římanům píše: „Vždyť království Boží není v tom, co jíte a pijete, nýbrž ve spravedlnosti, pokoji a radosti z Ducha svatého“ (Ř 14,17). Radost je reakcí lásky na Boží požehnání, milosrdenství a odpuštění.

Lidská radost se často zaměřuje na pozemské skutečnosti a ovlivňují ji okolnosti, s nimiž se setkáváme. Avšak radost, která je ovocem Ducha svatého, se zaměřuje na Boha a jeho dílo v nás. Není ovlivněna vnějšími okolnostmi. Jako lidé, kteří patří Bohu, bychom měli být naplněni radostí. To samozřejmě neznamená, že se máme celé dny usmívat od ucha k uchu – a to i navzdory tomu, že přátelský úsměv může vyjádřit víc než tisíc slov. Naše důvěra v Boha nám však přináší nespočetné množství důvodů pro nevyslovitelnou radost nad tím, co Bůh pro nás udělal a co v nás činí. Duchovní radost je výsledkem živé a aktivní víry.

Jak podle J 14,27 a Ř 14,17 souvisí pokoj s dílem Ducha svatého?

Pokoj přichází jako důsledek ospravedlnění prostřednictvím víry v Ježíše Krista (Ř 5,1). Pokud v našem vztahu s Bohem panuje pokoj, pak nás Duch svatý povede k tomu, abychom měli pokojem naplněny vztahy i s lidmi. Pokud v životě hledáme Boží vůli, pak nás Bůh provází a dává nám pokoj (Fp 4,9). Pokud nás vede Duch svatý, pak nebudeme nesnášenliví, hádaví a pomstychtiví. Budeme chtít s každým vycházet pokojně (Ř 12,18).

Jak trpělivost podle 2Pt 3,9 odráží Boží charakter?

Když je někdo trpělivý, tak je ochotný snášet lidi i okolnosti, s nimiž je konfrontován – a to i tehdy, když ne vše probíhá hladce a bez problémů. Ani ve zkouškách však nejsme sami. Bůh nás povzbuzuje a posilňuje svým Duchem a vede nás k trpělivosti. A právě trpělivost je charakteristickým znamením věřících, kteří žijí v době konce (Zj 14,12). Trpělivi mohou být jen ti, kteří se zaměřují na cíle, jež mají z pohledu věčnosti skutečnou hodnotu.

Aplikace

Radost, pokoj a trpělivost. Jak se toto ovoce Ducha svatého projevuje ve tvém životě? Která z těchto tří oblastí se ve tvém životě odráží nejvýrazněji? A kterou se potřebuješ pod vedením Ducha svatého naučit prožívat více?

Laskavost, dobrota a věrnost

⁹Žijte proto jako děti světla – ovocem světla je vždy dobrota, spravedlnost a pravda; ¹⁰zkoumejte, co se líbí Pánu. (Ef 5,9.10)

Věrný je Bůh, který vás povolal do společenství se svým Synem, naším Pánem Ježíšem Kristem. (1K 1,9)

Osobní studium

Proč má podle 1K 13,4 skutečná laskavost tak pozitivní vliv na druhé?

Slovo laskavost v Bibli často vyjadřuje Boží zacházení s jeho lidem. Popisuje však také, jak bychom se měli my chovat k lidem, když selhávají a padají. Vždyť i Bůh se k nám sklání navzdory našim chybám a nedostatkům a chová se k nám jako milující otec ke svým dětem (Oz 11,1–4). A naopak, pravděpodobně nic nezpochybní naše křesťanské svědectví a naši službu tak jako nelaskavost. A přitom projevit lásku nás nic nestojí a může nám to otevřít cestu k srdcím druhých lidí. A přestože musí být náš postoj k hříchu zásadně odmítavý, nesmíme se stát nelaskavými, i když se lidé v naší blízkosti dopustí jakýchkoliv chyb. Laskavé napomenutí je pravděpodobně největším znamením ušlechtilosti charakteru člověka.

S jakými charakteristikami se podle Ef 5,9 spojuje dobrota? Proč tomu tak je?

Dobrota je láska, která koná. Dobrota, která je ovocem Ducha svatého, v sobě zahrnuje dobré skutky a činy. Projevuje se vůči druhým praktickými činy lásky. Pokud v nás přebývá Duch svatý, pak od nás bude k druhým lidem neustále proudit pozitivní moc Boží dobroty.

Proč je podle Ga 5,22 v našem křesťanském životě důležité, abychom byli důvěryhodní a věrní?

U věrnosti, která je ovocem Ducha svatého, jde především o důvěryhodnost našeho charakteru a o jednání, které probíhá pod vedením Ducha svatého. Věrnost je v tomto kontextu také důvěryhodnost a spolehlivost. Ti, kteří jsou věrní, dělají to, co slíbili. Věrnost je charakteristickým znakem Ježíše Krista, o němž je řečeno, že je „věrným svědkem“ (Zj 1,5). Také Bůh Otec je věrný, protože plní svá zaslíbení (1K 1,9; 10,13; 1Te 5,24; 2Te 3,3). Naše věrnost zrcadlí v našich životech Boží charakter. „Nezáleží na tom, jak velkých výsledků dosáhneme. Pro Boha jsou důležité pohnutky našeho jednání. Bůh oceňuje dobrotu a věrnost víc než výsledky, jichž jsme dosáhli.“ (2T 510.511)

Aplikace

Proč jsou laskavost, dobrota a věrnost tak důležité? Jak se projevují ve tvém životě? Jak se projevují v životě tvého sboru?

Tichost a sebeovládání

Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví. (Mt 5,5)

Lepší je shovívavý než bohatýr, a kdo ovládá sebe, je nad dobyvatele města. (Př 16,32)

Osobní studium

Proč je tichost či mírnost podle Ga 5,23 a Mt 5,5 tak důležitou křesťanskou charakteristikou? Jak by se mírnost měla projevat u těch, kteří jsou v církvi i sborech ve vedoucím postavení?

Tichost či mírnost neznamená slabost. Nejde ani o strach říci svůj názor nebo neschopnost vést lidi. Mojžíš byl označen za nejpokornějšího člověka na zemi (Nu 12,3) – a přesto byl mocným vůdcem Božího lidu. Pokorní lidé nejsou divocí, hašteřiví nebo sobecky agresivní. Pokoru charakterizuje duch laskavé služby. Mírnost může být vnějším vyjádřením vnitřního postoje víry a důvěry v Boží moc, která v nás působí. Nezřídká se stává, že hluční, popudliví a arogantní lidé svým chováním jen zakrývají svou nejistotu a strach.

Co znamená podle Ga 5,3 a Př 16,32 sebeovládání?

Poslední charakteristikou ovoce Ducha je sebeovládání. Je to velmi důležitá oblast. Vždyť kdo z nás nezápasí v některé oblasti života s neschopností ovládnout se? Dříve než někdo může vládnout městu, tak by měl ovládat sám sebe. Opravdová strídmost a sebeovládání nesouvisí jen s jídlem a pitím, ale s každou oblastí života.

Všechny zmíněné charakteristiky jsou součástí ovoce Ducha svatého. Když Bible popisuje Boží jednání v našich životech, tak etické aspekty svatosti jsou důležitější než duchovní dary. Nejvíce v životě každého věřícího záleží na tom, jak se bude podobat Kristu. Ovoce Ducha je znakem, který odlišuje věřícího člověka od ostatních lidí. A to je důvod, proč ovoce Ducha vytváří viditelnou jednotu celé církve.

Aplikace

Přemýšlej o těch oblastech tvého života, ve kterých se potřebuješ více ovládat. Možná jsi schopný ovládat se v jedné oblasti, ale v jiné často padáš. Proč je důležité umět se s Boží pomocí ovládat?

Podněty k zamyšlení

„V dnešní době bychom mohli parafrázovat text v Ga 5,22.23 například tímto způsobem: Ovoce Ducha je laskavá a milující povaha, pozitivní přístup k životu, klidná mysl a mírné vystupování, trpělivost, která překonává problematické okolnosti, soucitné pochopení a ohleduplná pomoc, velkorysé posuzování a shovívavost, oddanost a spolehlivost za všech okolností, pokora, která zapomíná na sebe a raduje se z druhých, postoj sebeovládání. Takový charakter je ovocem Ducha. Vše spočívá ve slovu ‚ovoce‘. Nemůžeme ho dosáhnout úsilím, ale přebýváním, nemusíme žít s obavami, ale v důvěře, nejde o skutky, ale o víru.“ (Chadwick S., *The Holy Spirit*, kap. 30)

„Pokud máš v srdci lásku k pravdě, budeš mluvit o pravdě. Budeš vyprávět o naději, kterou máš v Ježíši. Pokud máš ve svém srdci lásku, potom se budeš snažit povzbuzovat svého bratra ve víře. Pokud někdo řekne nějaké slovo, které poškozuje tvého bratra či přítele, nerozváděj a nepodporuj tyto zhoubné řeči. To je dílo nepřítel. Tomu, kdo to říká, vlídně připomeň, že Boží slovo takové jednání odsuzuje.“ (Ellen G. Whiteová, *We Shall Receive Power*, 76)

Otázky k rozhovoru

1. **Uvažujte společně nad aplikační otázkou, která byla položena ve čtvrtek a týkala se sebeovládání. Proč je tak důležité vítězství nad hříchem, když jsme spaseni jen milostí? Není snad evangelium dobrou zprávou o odpuštění hříchů? Uvažujte v této souvislosti o charakteru Jidáše. Jaký vliv na něj měla jeho chamtivost? Co se můžeme z Jidášova příběhu naučit v souvislosti s potřebou vítězit nad pokušením? „Hýčkáni jediné hříšné touhy může nakonec potlačit a zničit moc evangelia.“ (5T 53) Jak nám tento citát pomáhá osvětlit tuto problematiku?**
2. **Proč je ovoce Ducha důležitější než duchovní dary?**
3. **Přečtěte si nahlas 1K 13 a uvažujte o významu této biblické části. Proč apoštol Pavel tak zdůrazňuje potřebu lásky? Jak se můžeme naučit prokazovat lásku, o níž Pavel hovoří? Proč je tak důležité umírat sám sobě a zůstat v Kristu? Jak to souvisí s láskou k těm, kteří nám nejsou sympatičtí?**